

Niekoľko užitočných rád, ako čo najlepšie zvládnuť prijímacie skúšky

Hneď na začiatku si na rovinu povedzme, že **neexistujú žiadne zázračné rady, vďaka ktorým výborne zvládne skúšky niekto, kto vôbec nemá dané schopnosti**. Pre dobrý výsledok je vždy najdôležitejšia kvalita schopností. Všetko ostatné je druhoradé. Najlepšia príprava na akúkoľvek skúšku preto spočíva v tom, že si zistíte, čo bude obsahom skúšky a snažíte sa to čo najlepšie zvládnuť.

Napriek tomu je možné dodržiavaním nasledujúcich odporúčaní zlepšiť svoje šance na skúške. Možno iba o 10 – 20 %, no o prijatí na školu môže rozhodovať aj malý rozdiel. Nečakajte však rady typu „správna je vždy najdlhšia z ponúknutých možností“. Podobnými „zaručenými fintami“ toho veľa nedosiahnete. Pre všetkých zúčastnených je najlepšie, keď k testom pristupujú zodpovedne.

Ako sa pripravovať na skúšku

01. Získajte vopred čo najviac informácií o teste, ktorý vás čaká.

Mať o teste čo najviac informácií je dôležité z dvoch dôvodov: umožní vám to lepšie sa na test pripraviť a zníži sa tým vaša tréma a strach – bojíme sa totiž najmä vtedy, ak nevieme, čo nás čaká.

02. Rozvrhnite si čas na prípravu tak, aby ste stihli prejsť všetky testované schopnosti.

Urobte si časový plán, podľa ktorého si všetky tieto schopnosti preberiete.

03. Vyriešte čo najviac cvičných úloh samostatne, bez toho, aby ste si vopred pozreli riešenie.

Čítať si otázky (úlohy) a k nim hneď aj správne odpovede (riešenia) nestačí. Keď čítate cudzie riešenie, zdá sa vám jasné, prirodzené, ľahké. Máte pocit, že presne tak by ste postupovali. Až keď máte úlohu riešiť sami, zrazu zistíte, že nevíete, kde začať.

04. Skúste si napísať nejaké cvičné testy, ak sú k dispozícii.

Dodržte pritom predpísaný čas aj povolené pomôcky. Rozoberte, aké chyby ste urobili a snažte sa ich v budúcnosti vyvarovať. Ak niečomu v cvičných testoch nerozumiete, opýtajte sa učiteľa, rodiča či súrodenca.

05. Nepripravujte sa až do poslednej minúty.

Večer pred testom je už na učenie neskoro. Dôležitejšie je upokojiť sa, oddýchnuť si a dobre sa vyspať.

06. Nezabudnite ani na zdanlivé maličkosti.

Niekoľko dní vopred si preštudujte inštrukcie, aby ste presne vedeli, kedy a kde sa konajú prijímacie skúšky, ako sa tam dostanete, kedy a kde sa máte hlásiť, čo všetko si máte priniesť so sebou atď.

Nachystajte si pre istotu niekoľko pier.

07. Pred začiatkom skúšky choďte na WC.

Je dôležité odstrániť všetky možné zdroje nervozity, medzi ktoré patrí aj potreba ísť na WC. Myslite na to!

08. Pripravte a skontrolujte si všetky povolené pomôcky. Nepotrebné veci a nepovolené pomôcky z lavice odložte.

09. Pozorne sledujte všetko, čo hovorí administrátor.

Na začiatku testovania zvyčajne administrátor (t. j. osoba, ktorá zadáva test) dáva žiakom pokyny. Počas jeho rozprávania sa nezabávajte ničím iným a sústredene ho počúvajte. Každá informácia, ktorá vám unikne, vás môže stáť čas či body.

10. Sústreďte sa pri vypĺňaní identifikačných údajov na odpovedovom hárku.

Odpovede sa nepíšu priamo do testu, ale na osobitný odpovedový hárk, ktorý dostanete spolu s testom. Na začiatku testovania je potrebné vyplniť v hárku identifikačné údaje. Robte to sústredene a presne podľa pokynov. Ak niečomu nerozumiete, opýtajte sa. Uvedomte si, že chybný údaj vás môže veľmi poškodiť pri vyhodnocovaní testu.

11. Pozorne sa oboznámte s pokynmi na vypracovanie testu.

Súčasťou úvodnej inštrukcie sú väčšinou aj pokyny na vypracovanie testu. Buď ich hovorí administrátor testu, alebo ich dostanete napísané. Dozviete sa z nich, koľko bude v teste otázok, koľko času budete mať na prácu, kam a ako máte vyznačovať odpovede, ako budú jednotlivé otázky hodnotené, aké pomôcky môžete používať a pod.

Ak niektorému z pokynov nerozumiete, nehanbite sa požiadať administrátora o vysvetlenie. Nesprávne pochopenie pokynov môže zhoršiť váš výsledok.

Ako postupovať pri vypracovaní testu

12. Skontrolujte, či ste nedostali chybný výtlačok testu.

Pri tlači veľkého množstva testov sa môžu vyskytnúť chybné výtlačky s prázdnyimi alebo nečitateľnými stranami. Ak vás administrátor nevyzve na kontrolu, sami si na začiatku práce skontrolujte svoj výtlačok testu. Ak nájdete chybu tlače, požiadaajte administrátora o výmenu testu.

13. Pracujte sústredene, nenechajte sa rozptyľovať nepodstatnými vecami.

Pri písaní testu rozhoduje výkon, ktorý podáte „tu a teraz“. Preto sa musíte počas celej doby písania testu maximálne sústrediť, ničím sa nerozptyľovať a nestrácať čas vecami, ktoré s testom nesúvisia.

14. Čítajte pozorne.

Každú otázku si pozorne prečítajte aspoň dvakrát za sebou, aby ste neurobili zbytočnú chybu z nepozornosti.

Vždy si jasne uvedomte, na čo máte odpovedať. Ak vám otázka pripadá nejasná či zložito formulovaná, prerozprávajte si ju vlastnými slovami. Ak si myslíte, že otázka je nejednoznačná a dá sa na ňu odpovedať viacerými spôsobmi, skúste sa opýtať administrátora. (Môže sa však stať, že nemá povolené odpovedať na takýto druh otázok.)

15. Odpovedajte na otázky v takom poradí, ktoré vám vyhovuje.

Väčšina testov nevyžaduje, aby ste na otázky odpovedali v tom poradí, v akom sú uvedené v teste. Najskôr sa zamerajte na otázky, ktoré sa vám zdajú najľahšie. Keď ich zvládnete, upokojte sa a posilní sa vaše sebavedomie. Z ťažších otázok najskôr odpovedajte na tie, v ktorých ste si istí. Tie otázky, pri ktorých tápate alebo máte pocit, že by ste sa mohli pomýliť, si odložte na neskôr. Sústreďte sa však vždy iba na jednu otázku, neskáčte myšlienkami z jednej na druhú.

Pamätajte si však, že keď odpovedáte na otázky v inom poradí, hrozia dve nebezpečenstvá: že niektorú otázku vynecháte a že v odpovedovom hárku omylom zapíšete svoju odpoveď do nesprávneho riadka (k inej otázke). Pracujte preto sústredene. Otázky, ktoré ste zatiaľ vynechali, si v teste označte, aby ste sa k nim nezabudli vrátiť.

16. Sledujte čas.

Počas písania testu musíte priebežne sledovať čas na hodinkách. Ak administrátor nenapísal na tabuľu čas, kedy máte skončiť, poznačte si ho sami na test alebo na pomocný papier. Žiadnej otázke nevenujte neprimerane veľa času. Napríklad v teste s 20 otázkami na 60 minút sa nemôžete žiadnou otázkou zaoberať 10 minút. Na začiatku práce si vydeľte čas (počet minút) určený na vypracovanie testu celkovým počtom otázok, aby ste získali predstavu, koľko minút môžete v priemere venovať jednej otázke. Ten čas sa zvyčajne pohybuje okolo 1 – 2 minút. Ak vám zodpovedanie niektorej otázky trvá príliš dlho, radšej ju preskočte. Možno sa k nej budete môcť vrátiť neskôr.

Necíťte sa však pri riešení testu ako na pretekoch. Nemusíte ho odovzdať medzi prvými – čas odovzdania testu pri hodnotení nerozhoduje. Radšej si počas práce občas na pár sekúnd vydýchnite a uvoľnite sa. Ak niekto skončí skôr ako vy, nenechajte sa tým znervózniť. (Možno bol zbytočne rýchly a má veľa odpovedí nesprávne.)

17. Nechajte si čas na dôkladnú kontrolu.

Na záver si znovu prejdite celý test. Uistite sa, že ste odpovedali na všetky otázky a skontrolujte, či ste na odpovedovom hárku vyplnili všetky požadované údaje. Odovzdajte test načas. Po vypršaní času už nič nedopisujte.

18. Pozor na chyby pri vyplňaní odpovedového hárka.

Ak ste k testu dostali odpovedový hárak, na začiatku sa s ním dôkladne oboznámte. Osobitnú pozornosť venujte pokynom na vyznačovanie odpovedí. Dávajte si pozor, aby ste odpoveď vždy vyznačili do správneho riadka. Vyjasnite si, ako treba postupovať v prípade, keď sa pri vyznačovaní odpovede pomýlite alebo neskôr zmeníte svoj názor. Ak váš hárak bude doškrtaný a neprehľadný,

riskujete problémy pri jeho hodnotení, ktoré vás môžu stať cenné body.

19. Pracujte samostatne, neodpisujte, nepoužívajte ťaháky a nepodvádzajte!

Pozerajte sa iba do svojho testu, do svojho odpovedového hárka a do svojich pomocných papierov. Nepokúšajte sa odpisovať, používať ťaháky, komunikovať s ostatnými.

Nikdy neviete, či má sused v teste rovnaké otázky a či pozná správne odpovede. Ak vás pri odpisovaní prichytia, hrozí vám vylúčenie zo skúšky. Určite je lepšie mať z testu polovicu bodov bez odpisovania než 0 bodov s odpisovaním.

20. Nerušte ostatných.

Kto chce na prijímacích skúškach podať optimálny výkon, musí sa plne sústrediť. To platí pre vás rovnako ako pre ostatných v triede. Nerobte preto veci, ktoré by ostatných mohli vyrušovať. Väčšinu ľudí znervózňuje napríklad poklepávanie nohou, rukou, perom, šuchotanie desiatou, hlasný hovor a pod.

Rady ku konkrétnemu typu otázok

21. Ako postupovať pri otázkach s výberom (jednej) odpovede.

Ak sa to dá, skúste určiť správnu odpoveď skôr, ako si prezriete ponúknuté možnosti. Tie vás ľahko môžu zviest k nesprávnej odpovedi. Keď už máte pocit, že poznáte odpoveď, prezrite si ponúknuté možnosti. Ak medzi nimi nie je tá, ktorú ste považovali za správnu, viete, že ste niekde urobili chybu.

Pokiaľ neviete (alebo nemožno) na otázku odpovedať priamo, prezrite si ponúknuté možnosti. Pokúste sa niektoré z nich na základe svojich vedomostí vylúčiť. Väčšinou sa nájdú možnosti, o ktorých po krátkom zamyslení zistíte, že nemôžu byť správne. V ideálnom prípade vylúčíte všetky možnosti okrem jednej – tá je potom správnu odpoveďou.

Ak sa vám zdá, že pri niektorej otázke je ponúknutých viac správnych odpovedí, považujte, či niektorá z nich nie je pravdivá iba za istých podmienok. Takáto možnosť nebude správna. Rozhodne však verte pokynom autorov testu a nikdy pri tomto type otázok nevyznačte viac ako jednu možnosť. Taká odpoveď totiž bude považovaná za neplatnú, a to aj vtedy, ak medzi vyznačenými možnosťami bude aj tá správna. A ešte jedna rada na záver: nenechávajte otázky bez odpovede.

22. Ako postupovať pri negatívne formulovaných otázkach.

Občas sa v testoch vyskytujú negatívne formulované otázky, napríklad: „Ktorá z uvedených viet nie je súvetím?“ Na tento typ otázok si treba dávať osobitný pozor. Najmä ak predchádzajúce otázky boli formulované pozitívne („Ktoré z uvedených diel je...“). Zatiaľ čo pri pozitívne formulovaných otázkach hľadáte medzi možnosťami tú, ktorá spĺňa dané podmienky, pri negatívne formulovaných otázkach je to naopak: hľadáte tú možnosť, ktorá ich nespĺňa.

Dve „psychologické“ rady na záver

23. Pamätajte si, že test je rovnako ťažký pre všetkých.

Máte trému a strach? Zdá sa vám test príliš ťažký? Máte pocit, že mnohé otázky neviete zodpovedať? Uvedomte si, že rovnaké pocity zrejme prežívajú aj ostatní účastníci skúšky. Nie ste teda voči nim v žiadnej nevýhode.

24. Pamätajte si, že často nejde o to, koľko bodov získate, ale o to, ako dopadnete v porovnaní s ostatnými.

Nemusíte sa teda vopred trápiť obavami, koľko percent bodov v teste získate. Podstatné bude, ako napíšu test ostatní účastníci skúšky. Možno váš výsledok bude v porovnaní s ostatnými výborný a bude stačiť na umiestnenie na čele rebríčka. V čase písania testu to však nemôžete vopred vedieť, preto sa tým zbytočne netrápte. Sústreďte sa iba na otázky a na učivo.

Skončíme zopakovaním upozornenia z úvodu: žiadne rady, tipy či triky nenahradia vaše schopnosti. Na to by ste sa mali počas prípravy sústrediť najviac. Dodržiavanie našich odporúčaní vám pomôže využiť vaše vedomosti naplno, vyťažiť z nich maximum a neurobiť zbytočné chyby, ktoré by vás mohli pripraviť o rozhodujúce body. **Veľa šťastia!**

Vaša Javorka